

Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om sprängämnesprekursorer - Ds 2019:17

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ifrågasätter hur tillsynsansvaret över art. 5 och 6 i den nya EU-förordningen är tänkt att utövas i praktiken. SKL är tveksamma till att kommunerna ska göra tillsyn på privatpersoner. Det behövs ett principiellt förtydligande kring gränsen för kommunernas tillsynsansvar enligt art. 5 och 6.

SKL tillstyrker förslaget att kommunerna inte ska utöva tillsyn över de internetbaserade marknadsplatserna.

Tillsynen ska även fortsatt vara avgiftsfinansierad och förslagen bedöms därför inte medföra några större ekonomiska konsekvenser för kommunerna om avgifter tas ut som motsvarar kostnadstäckning för kommunerna

SKL ifrågasätter syftet med förslaget att utöka kommunernas bemyndiganden till att även omfatta föreskrifter om tillsyn enligt lagen.

Sveriges Kommuner och Landstings synpunkter

SKL bedömer att de tillkommande tillsynsuppgifterna och tillsynsobjekten till viss del kan hanteras inom ramen för kommunernas nuvarande verksamhet.

SKL ifrågasätter hur kommunernas tillsyn över art. 5 och 6 i den nya EU-förordningen om sprängämnesprekursorer är tänkt att utövas i praktiken. Enligt promemorian ska kommunerna utöva tillsyn över art. 5–9 när det gäller ekonomiska aktörer, enskilda och professionella användare.¹ Med enskilda förstås, enligt art. 3.8, en fysisk eller juridisk person som agerar i syften som inte är knutna till dennes näringsverksamhet, affärsverksamhet eller yrke. Art. 5 innehåller ett förbud mot att sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner tillhandahålls eller införs, innehas eller används av enskilda. Art. 6 reglerar möjligheten att medge tillstånd för enskilda att trots förbudet i art. 5.1 i vissa fall handha sprängämnesprekursorer som omfattas av restriktioner enligt förordningen. Enligt promemorians förslag är det fortsatt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som ska ansvara för att utfärda och återkalla dessa tillstånd. Kommunernas tillsyn enligt bestämmelsen ska därför

¹ Ds 2019:17 s. 79.

enligt promemorian inte omfatta en överprövning av MSB:s tillståndsgivning. Däremot kan kommunerna inom ramen för sin tillsyn upptäcka att en tillståndsinnehavare inte längre uppfyller villkoren för uppfyllandet av tillståndet. I så fall ska kommunerna kontakta MSB.²

Kommunerna utövar i dagsläget inte nödvändigtvis tillsyn över enskilda, så som *enskilda* definieras i förordningen. Enskilda enligt förordningens definition kan nämligen mycket väl utgöras av såväl juridiska personer som privatpersoner som inte bedriver någon verksamhet som omfattas av kommunernas ordinarie tillsynsområde. SKL anser därför att det måste klargöras hur tillsynsansvaret enligt art. 5 och 6 ska utövas i praktiken? Vad gäller tillsynen över art. 5 är det enligt SKL:s uppfattning en omöjlig uppgift att kontrollera att inga enskilda, inbegripet privatpersoner, innehar eller använder sprängämnesprekursorer i strid med art. 5.1. Vad gäller tillsynen över art. 6, så som den definieras i promemorian, undrar SKL om det ska tolkas som att kommunerna förväntas utöva löpande tillsyn över samtliga enskilda, inbegripet eventuella privatpersoner, som har meddelats tillstånd med stöd av bestämmelsen? SKL är tveksamma till uppgiften att kommunerna ska utöva tillsyn på privatpersoner. Om kommunerna får uppgiften att utöva tillsyn på privatpersoner ser SKL att det behövs en reglerad skyldighet för MSB att underrätta kommunerna om varje tillstånd som meddelas eller återkallas inom kommunens geografiska tillsynsområde. Ett principiellt förtydligande kring gränsen för kommunernas tillsynsansvar enligt art. 5 och 6 är därför nödvändigt. Detta gäller oaktat att kommissionen enligt art. 12 förväntas meddela riktlinjer för hur tillsyn enligt förordningen ska utföras.

SKL tillstyrker förslaget att kommunerna inte ska utöva tillsyn över de internetbaserade marknadsplatserna. Promemorians förslag att koncentrera dessa tillsynsobjekt till MSB framstår som lämpligt och ändamålsenligt.

Tillsynen föreslås liksom idag vara avgiftsfinansierad och förslagen bedöms därför inte medföra några större ekonomiska konsekvenser för kommunerna men det förutsätter att full kostnadstäckning tas ut.

Avslutningsvis ställer sig SKL något frågande till förslaget att i 19 § andra stycket lagen om sprängämnesprekursorer utöka kommunernas bemyndiganden till att även omfatta föreskrifter om tillsyn enligt lagen. Det framgår inte av promemorian vad sådana föreskrifter ska syfta till att reglera.³ Kommunernas uppdrag är begränsat till att kontrollera efterlevnaden av vissa artiklar i EU-förordningen. Kommunerna har för att fullgöra detta tillsynsuppdrag rätt att få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen samt rätt att få tillträde till lokaler där den ekonomiska aktören bedriver sin verksamhet. Kommunerna får därutöver meddela de förelägganden som behövs och får också förena dessa med vite. SKL har därför svårt att se något omedelbart behov av meddela några ytterligare bestämmelser på området i

² A.a. s. 78.

³ A.a. s. 82.

kommunala föreskrifter och skulle därför önska ett förtydligande av bemyndigandets syfte.

Sveriges Kommuner och Landsting

Staffan Isling

Gunilla Glasare